

LÉTAJÍCÍ VIRGULE A SPOL.

» Bezpilotní vrtulník z Liberce bude v Ghaně pomáhat hledat vodu. Doplní tak řadu českých technologií, které v západní Africe našly své uplatnění.

Ghana v mnohém platí za výkladní skříň, která otevírá přístup na trhy západní Afriky. Panuje tu relativně stabilní politická situace a moderní legislativní prostředí, země dosahuje slušného hospodářského růstu a pomalu bohatne. Ghana může okolnímu světu nabídnout také řadu plodin i nerostného bohatství. Prosperita má ale i svou odvrácenou stránku: kvůli ilegální těžbě nerostů, průmyslovému znečištění či klimatickým změnám je více než 60 procent vodních zdrojů znečištěno, a zvláště na venkově tak obyvatelé musí za vodou putovat často i několik kilometrů. Hledat nové zdroje nezávadné vody ale není snadné: v Ghaně neexistují podrobné hydrogeologické mapy a ani hluboké vrty často na vydatný pramen nenarazí.

Pátrání po nezávadné vodě s využitím digitálních dat by mohla pomoci nová technologie, kterou chce s podporou programu B2B České rozvojové agentury (ČRA) v Ghaně odzkoušet liberecká společnost Modelárna Liaz. Její bezpilotní vrtulník Skyspotter má v Africe za sebou již několik úspěšných referencí. Dva stroje si pořídila etiopská vláda, aby s nimi pomáhala zemědělcům ze vzduchu pomocí postřiku bojovat s invazí kobylek. Český dron v podobě helikoptéry, která má nosnost až 70 kilogramů, v Botswaně zase tamní Správa národních parků testovala v boji proti pytlákům.

Ze vzduchu do podzemí

Dlouhá výdrž ve vzduchu a dobré manévrovací schopnosti v kombinaci se schopností létat těsně nad zemí by v Ghaně měly pomoci hledat vodu pomocí zavěšeného georadaru, který si dokáže „posvítit“ i do podzemí. Zemní radary se běžně montují na podvozky s nápravami, jejich využití v nízkých

výškách ve vzduchu je ale o dost efektivnější, neboť se dostanou i do méně přístupného terénu. „S podporou ČRA chceme vybavit náš bezpilotní vrtulník zařízením od švédského výrobce Radarteam a vyvinout tak novou modifikaci Skyspotter 152/W, která by byla

než je rozloha celého Česka. Modelárně Liaz se navíc povedlo vzbudit se svým dronem pozornost ghanských úřadů. Projekt zaujal vodárenskou společnost Ghana Water Company a vrtulník si byl v Liberci osobně prohlédnout i Osabarima Asare Twe II, jeden z tradičních kmenových vládců Ghany. „Doufáme, že se nám podaří projekt ještě rozšířit a zapojit do něj mezinárodní donory, například Dětský fond OSN, který je v Ghaně velmi aktivní,“ dodává Zuzana Beranová.

» Český bezpilotní vrtulník Skyspotter bude nově hledat vodu v Ghaně.
FOTO: MODELÁRNA LIAZ

určena pro hledání a mapování vodních zdrojů z malé výšky,“ upřesňuje Zuzana Beranová z Modelárny Liaz.

V Liberci věří, že kombinací multispektrální analýzy satelitních snímků a dat z georadaru se jim podaří zvýšit úspěšnost nalezení vodního zdroje až na 90 procent. Projekt je navíc zacílen tak, aby byl udržitelný: Modelárna Liaz počítá s tím, že předá své know-how místním odborníkům – od údržby a pilotáže dronů až po zpracování radarových dat. První „létaající virgule“ v podobě českého bezpilotního vrtulníku by se měly objevit na nebi ve Východním a Západním regionu, v Ashanti a severní části Ghany. Pro zajímavost: jde o území, které dohromady zabírá více

Pitná voda z kontejneru

Nová technologie vyhledávání vody pomocí bezpilotního vrtulníku se v Ghaně navíc může opřít o memorandum o porozumění, které letos v létě s tamním Ministerstvem prací, bydlení a správy vodních zdrojů podepsala česká firma SEDA Africa Group, která Modelárnu Liaz v Ghaně exkluzivně zastupuje. Ta se chce zaměřit na posílení vodohospodářského sektoru, technickou expertízu, odstraňování problémů ve stávající infrastruktuře, ale také na monitoring vodních zdrojů, který nabízí i Modelárna Liaz.

Jak popisuje Martin Habart, ředitel SEDA Africa Group, její cesta k vodohospodářství nebyla přímočará. „Původně jsme

v Ghaně nakupovali polotovary pro zpracovatelský a kosmetický průmysl a vozili je do Evropy. Narazili jsme ale na to, že bambucké máslo mělo často nevyhovující kvalitu. Nakonec jsme zjistili, že příčinou je kontaminovaná voda, kterou tam používají," vypráví. Začal proto pro ghanského výrobce hledat spolehlivé, a přitom jednoduché řešení. Výsledkem byla kontejnerová úprava vody od firmy Hutira.

Ta samá společnost pak díky takzvanému vázanému peněžnímu daru od české vlády loni zprovoznila v ghanském městě Kade další úpravnu, která je nainstalována uvnitř klasického lodního kontejneru. Česká technologie čistí

vodu z řeky Birim, která je silně znečištěná těžkými kovy v důsledku ilegální těžby zlata, a uchovává ji ve flexibilním vaku, z něhož mohou vodu čerpat díky výdejnímu automatu místní obyvatelé. Projekt, na němž Hutira spolupracovala s firmou SEDA Africa, zajišťuje nezávadnou vodu pro 20 tisíc lidí. Hutira teď navíc díky dobré referenci z Kade jedná o dalším kontejneru, který by měl dodávat kvalitní vodu pro nemocnici v Akkře.

Český showroom v Akkře

SEDA Africa Group má oproti jiným českým společnostem v Ghaně obrovskou

výhodu: v Africe působí přímo na místě již od roku 2018 a může tak zprostředkovat kontakty a vyhledávat nové příležitosti. Díky jejímu know-how se do Ghany dostaly i další české technologie, které pomáhají vytvářet přidanou hodnotu přímo v této africké zemi, namísto aby tamní zemědělci vyváželi jen suroviny.

Firma Farmet z České Skalice dodala do Ghany své lisy na olejninu, které vyrábí například arašídový olej, rodinná společnost Kovoděl Janča vyrobila malý ovocný lihovar, v němž se v Akkře destilují oblíbené pálenky z banánů, ananasů, cukrové třtiny, manga nebo pomerančů. Jak ale zdůrazňuje Martin Habart, jen dobré reference na papíře nebo fotografiích nestačí. „Ghaňané hodně dají na osobní jednání a chtějí kupovat to, co vidí naživo. V Akkře jsme proto vybudovali showroom českých technologií, kde se přímo na místě mohou podívat, jak čistit vodu, lisovat oleje nebo vyrábět destiláty," vysvětluje šéf SEDA Africa Group. Vzniklo tak prezentační a výukové středisko Czech House, které letos v dubnu v ghanském hlavním městě otevřel prezident Petr Pavel. Ostatně stejně jako malou nemocnici v Kpone, kterou na klíč postavila firma VAMED Health Projects CZ a kam svá lůžka dodal český výrobce Proma Reha.

Martin Habart upozorňuje na to, že konkurence je velká, a to nejen v podobě Číny, která má na Afriku zacíleno, ale i řady jiných evropských zemí, které – na rozdíl od Česka – poskytují svým výrobcům také exportní financování pro Ghanu. Pořád je nicméně podle něj možné uspět díky dobrému jménu Československa (to před rokem 1989 vyprojektovalo a postavilo v Ghaně několik velkých továren) i třeba spolehlivosti a snadné údržbě dodaných technologií.

„Kromě zemědělství a vodohospodářství se v Ghaně rychle rozvíjí těžba ropy, energetika a obnovitelné zdroje, ale třeba i hotelnictví nebo správa a nakládání s daty," vyjmenovává ředitel SEDA Africa Group. „Ghana je náročný trh a je třeba vytrvat a pokud možno tady být na místě, což je samozřejmě pro řadu firem největší překážka. Pokud ji naši výrobci překonají, pak tady na ně ale čeká řada příležitostí," dodává Martin Habart.

» Showroom českých technologií v Akkře letos otevíral prezident Petr Pavel.
FOTO: SEDA AFRICA GROUP

» Firma Kovoděl Janča dodala do Ghany ovocný lihovar. FOTO: KOVODĚL JANČA

BLAHOSLAV HRUŠKA